

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
3.Bhar.366/2015/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, 2016. év május hó 05. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekménye miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a vádlott és védője másodfellebbezéseit elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2015. év szeptember hó 18. napján kelt 3.Bf.582/2014/9. számú ítéletét megváltoztatja.

A rongálás vétségében történő bűnösség megállapítását mellőzi.

A vádlott büntetését 500 (ötszáz) napi tétel, 3.000 (háromezer) forint napi összegű, összesen 1.5000.000 (egymillió-ötszázezer) forint pénzbüntetésre enyhíti. A pénzbüntetést meg nem fizetése esetén 3.000 (háromezer) forintonként kell 1 (egy) napi fogházbüntetésre átváltoztatni.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.22092/2006/28. számú ítéletével kiszabott próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését és a közügyektől eltiltás mellékbüntetését mellőzi.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A Ceglédi Járásbíróság a 2014. április 01. napján kelt 30.B.262/2011/40. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki hivatalos személy elleni erőszak büntetében [1978. évi IV. törvény 229. § (1) bekezdés], ezért őt 1 év börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte, továbbá a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.22092/2006/28. számú ítéletével kiszabott 1 év börtönbüntetés végrehajtását elrendelte. Ellenben a vádlottat az ellene rongálás vétsége [1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (2) bekezdés a.) pont] miatt emelt vád alól felmentette és a tulajdon elleni szabálysértés miatt indult eljárást megszüntette. Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről, míg a magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a rongálás vétségében a bűnösség megállapítása és a büntetés súlyosítása érdekében, a vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A fellebbezés alapján eljáró Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2015. szeptember 18. napján megtartott nyilvános ülésen kihirdetett 3.Bf.582/2014/9. számú határozatával a Ceglédi Járásbíróság 30.B.262/2011/40. számú ítéletét megváltoztatta, a vádlottat bűnösnek mondta ki közlekedés biztonsága elleni büntetben [1978. évi IV. törvény 184. § (1) bekezdés] és rongálás vétségében [1978. évi IV. törvény 324. § (1) és (2) bekezdés a.) pont]. A rongálás vétsége vonatkozásában hozott felmentő, a tulajdon elleni szabálysértés megállapítására és a szabálysértési eljárás megszüntetésére, valamint a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezéseket mellőzte. A vádlottal szemben kiszabott büntetéseket halmazati büntetésként kiszabottnak tekintette, pontosította

a bűnjeljegyzék számát és a bűnügyi költség összegét, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítéletét az ügyész tudomásul vette, ellene avádlott felmentés és enyhítés érdekében, a védő a jogorvoslat irányának megjelölése nélkül jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1283/2015/1. számú átiratában és képviselője a harmadfokú nyilvános ülésen a bejelentett másodfellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróság a perrendi szabályokat alapvetően megtartotta, az elsőfokú bíróság a terhelt védekezését és az érdekelt indítványait figyelembe véve eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének. A mérlegeléssel megállapított tényállás megalapozott, az csupán kis mértékben szorult pontosításra, melyet a törvényszék másodfokon eljár tanácsa meg is tett. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget téve számot adott arról, hogy a tényállást mire alapította és a vádlott védekezését miért nem fogadta el, érvelése a logika szabályainak megfelelő. A hivatalos személy elleni erőszak büntette tekintetében a bűnösségre vont következtetés okszerű, tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a rongálás vétsége miatt emelt vád alól a vádlottat felmentette, mivel a közlekedés biztonsága elleni büntettet is megvalósította. A büntetékiszabási körülményeket a bíróságok teljes körűen feltárták, a kiszabott büntetés enyhítésére nincs indok. Mindezek alapján a másodfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására tett indítványt.

A védő álláspontja szerint a hivatalos személy elleni erőszak büntetteben a bűnösség megállapítására tényállási elem hiányában nem kerülhet sor. Ugyanis a sértett a határozatot már elkészítette, az eljárást befejezte, a rá vonatkozó feladatot elvégezte, illetve a munkaideje is befejeződött, ezért a sértettnek nem létezett olyan cselekménye, amely miatt a vádlott őt bántalmazta volna. A közlekedés biztonsága elleni büntett sem valósult meg, ugyanis a sértett a közúttól elzárt parkolóból kezdett kiállni, mely nem minősül közlekedésben való részvételnek, másrészt a leghátsó oldalablak üvegének betörése nem veszélyezteti a közlekedés biztonságát. A vádlott pusztá kézzel ütött az üvegre, eszközt nem használt, ezért rongálási szándékára nem lehet következtetni. A büntetés kiszabása körében indítványozta értékelni, hogy a sértett a hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt nem kívánt feljelentést tenni a vádlottal szemben, megbocsátott neki, a kárát a terhelt megtérítette.

A vádlott érdemi felszólalásában megbánásának adott hangot.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság, ítéletével szemben, helytállóan biztosított fellebbezési jogot a Be. 386. § (1) bekezdés a.) pontja alapján, miután olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az első fokú bíróság felmentett.

A bejelentett másodfellebbezés enyhítésre irányulóan alapos.

A Be. 387. § (1) és (2) bekezdései alapján a harmadfokú bíróság felülbírált a másodfokú bíróság fellebbezéssel megtámadott ítéletének minden rendelkezését és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást, - függetlenül attól, hogy ki fellebbezett - abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint a másodfokú ítélet megalapozott-e.

A Be. 388. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

A felülbírálat során a harmadfokú bíróság megállapította, hogy az első- és másodfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le.

A járásbíróság a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálásához szükséges összes fellelhető bizonyítékot beszerezte. A Be. 75. § (1) bekezdésben megfogalmazott ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, kihallgatta a vádlottat, a sértettet, valamint az esemény szemtanúját, az 1. számú tanút. Az ismeretlen helyen tartózkodó 2. számú tanú vallomásának felolvasására a Be. 296. § (1) bekezdés a.) pont alapján helyesen került sor.

A védő - további tanúk kihallgatására irányuló - bizonyítási indítványának elutasítása indokolt volt, hiszen a szemlét végző, illetve a szomszédos irodában dolgozó személyek kihallgatása nélkül is a tényállás felderített, ez az eljárási cselekmény az ügy befejezésének további elhúzódását eredményezte volna.

A járásbíróság a bizonyítékokat a Be. 78. § (3) bekezdésében írtak szerint, egyenként és összességében értékelte. Kimerítő alaposággal, a logika és az ésszerűség szabályainak megfelelően számot adott arról, hogy a tényállás megállapításakor mely bizonyítékoknak adott hitelt, illetve melyeket, milyen indokokkal vetett el. A tényállás 1. pontjában foglalt cselekményt illetően a sértett következetes vallomását alátámasztotta az irodában tartózkodó 1. és 2. számú tanú, az egybehangzó nyilatkozatukra tekintettel a vádlotti védekezést megfelelő indokkal vetette el az elsőfokú bíróság. A tényállás 2. pontját képező magatartás megvalósítását a vádlott sem vitatta, e beismerő vallomása összhangban állt a sértett előadásával és a helyszíni szemle jegyzőkönyv adataival, valamint a fényképfelvételekkel.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során az iratok tartalma alapján pontosította az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, ezáltal az teljes mértékben megalapozottnak tekinthető, így a Be. 388. § (1) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság számára irányadó volt.

A tényállás 1. pontja esetében a bűnösségre vont következtetés okszerű, a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jog szabályainak. A védő tényállási elem hiányára történő hivatkozása minden alapot nélkülöz, hiszen a vádlott tudomással bírt arról, hogy a sértett építési hatósági ügyintézőként járt el az ügyében és kifejezetten ez az eljárása motiválta a vádlottat abban, hogy vele szemben támadó jelleggel lépett fel és bántalmazta őt.

A tényállás 2. pontjában foglalt magatartás esetében a másodfokú bíróság helytállóan vizsgálta az alaki halmazat fennállásának lehetőségét. Az ítélet tábla osztotta az álláspontját, hogy a cselekmény - a főügyészség álláspontjától eltérően - a rongálás mellett nem garázdaság, hanem közlekedés biztonsága elleni büntettként minősül.

A közlekedési bűncselekmény esetében a védő perbeszédében kifejtett hivatkozása szintén nem foghatott helyt. Az irányadó tényállás alapján a sértett az általa vezetett gépkocsival a parkolóhelyről elindulva a kikanyarodást megkezdte, tehát haladásban, mozgásban lévő, közlekedő jármű vezetőjét zavarta meg az ablak betörésével és kényszerítette akarataival ellentétesen megállásra, a közlekedés biztonságát veszélyeztető módon. Ezáltal magatartásával valamennyi tényállási elemet kimerítette. A bírói gyakorlat is egységes e körben, ezt tükrözik a BH 2001. évi 210., a BH 2004. évi 4., a BH 2006. évi 240. számú eseti döntések.

Az elkövetéskori vagy elbíráláskori jogszabály alkalmazása tekintetében az ítélet tábla részben eltérő álláspontra helyezkedett.

A cselekmény elkövetésének időpontjában hatályban lévő 1978. évi IV. törvény, illetve az elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény 2. § szerint a bűncselekményt az elkövetés idején hatályban lévő törvény szerint kell elbírálni. Ha azonban a cselekmény az elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új törvényt kell alkalmazni.

Annak eldöntésénél, hogy az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvény eredményez enyhébb elbírálást, az alkalmazandó büntetés nemén és mértékén kívül a büntetőjogi felelősségre vonatkozó összes rendelkezést együttesen kell vizsgálni.

A BH 2014. évi 201. számú eseti döntésben a Kúria részletes iránymutatást ad a vizsgálat lefolytatását illetően: „Amikor el kell dönteni, hogy melyik jogszabály az enyhébb, a cselekményt - gondolatban - a maga teljességében mindkét jogszabály szerint el kell bírálni, és azt kell enyhébbnek elfogadni, amelyiknek alkalmazása az elkövetőre előnyösebb eredménnyel jár.

Ennek a menete, sorrendje a következő:

- előbb a cselekmény büntetendősége, illetve annak feltételei;
- majd az elkövető büntethetősége, illetve annak feltételei;
- végül pedig a kilátásba helyezett büntetés

képezi a vizsgálandó tárgyat."

Az időbeli hatály érvényesülését halmazatban álló bűncselekmények esetén bűncselekményenként kell vizsgálni. Elsőként az vizsgálandó, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény az új törvény értelmében is bűncselekmény-e, hiszen a terhelt felelősségre vonására csak olyan bűncselekmény miatt kerülhet sor, amely mind a két törvény alapján büntetendő. Amennyiben az új törvény szerint nem büntetendő, az elbíráláskori jogszabály alkalmazása kötelező. Ezért ilyenkor fel sem merülhet annak a mérlegelése, hogy ezen bűncselekményre nézve az elbírálás szempontjából melyik törvény az enyhébb. A többi bűncselekmény esetében azonban külön vizsgálandó, hogy azokra összességében az új vagy a régi törvény rendelkezései tesznek lehetővé enyhébb elbírálást. (BH 1995. évi 72. és 2013. évi 232. számú eseti döntés)

Az ítéletábra álláspontja szerint, mivel a rongálás az értékhatárok módosulására tekintettel az elbíráláskori jogszabály szerint már nem bűncselekmény, ebben a cselekményben a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására nem kerülhet sor. Tekintettel azonban arra, hogy a közlekedés biztonsága elleni büntett és a rongálás vétsége valóságos alaki halmazatban áll egymással, a rongálás tekintetében felmentő rendelkezés meghozatalára nem kerülhet sor, hiszen ez nem a bűnösséget, hanem a jogi minősítést érinti, ezért a harmadfokú bíróság a rongálás vétségében történő bűnösség megállapítását mellőzte.

A többi bűncselekmény, a hivatalos személy elleni erőszak büntette és a közlekedés biztonsága elleni büntett tekintetében az elbíráláskor hatályban lévő új büntetőtörvény a vádlottra nézve kedvezőbb elbírálást nem eredményez, ezért az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény alkalmazása indokolt.

Az 1978. évi IV. törvény 83. § (1) bekezdés értelmében a büntetést - céljának (37. §) szem előtt tartásával - a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez. A büntetési célok a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el, a büntetés kiszabásakor a bíróságnak minden esetben e kettős cél szem előtt tartásával kell eljárnia. A bíróság

feladata az ítélezés során a megadott büntetési tételkeret között olyan nemű és mértékű joghátrány alkalmazása, amely kifejezi a társadalom megítélését az adott cselekménnyel kapcsolatban, ugyanakkor figyelemmel van az elkövető által megvalósított magatartásra és személyi társadalomra veszélyességére is.

A másodfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket helyesen egészítette ki, azonban a rongálás vétségében a bűnösség mellőzésére tekintettel a többszörös halmazat nem tekinthető súlyosító körülménynek.

Az időmúlás figyelembe vétele megfelel a Bkv. 56. számú kollégiumi vélemény III/10. pontjában foglalt iránymutatásnak, mely szerint ezen enyhítő körülménynek nagyobb a nyomatéka, ha megközelíti az elévülési időt. Jelen esetben a harmadfokú elbírálásig a cselekmény elkövetésétől több mint 5 év telt el, mely meghaladja az elévülési időt.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága több magyar vonatkozású ügyben (például Csanádi kontra Magyarország, Németh kontra Magyarország és Aupek kontra Magyarország) is foglalkozott a tisztességes tárgyaláshoz való jog kérdésével az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikke alapján, mely kimondja, hogy „Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően.”

Az Emberi Jogok Európai Bírósága határozataiban megismételte, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az ügy egyedi körülményeinek fényében és a bíróság esetjogában lefektetett kritériumokra tekintettel kell megítélni, különösen az ügy bonyolultságára, a felek és a releváns hatóságok magatartására, valamint arra figyelemmel, hogy mi volt a per tétje.

A bíróság a „kellő szorgalom” kitétellel jelzi a tagországi kötelezettségeket, amely minden eljáró hatóságra irányadó. A kellő szorgalom azt jelenti, hogy az ügy nehézségéhez, a szükséges eljárási cselekményekhez, az ügy bonyolultságához igazodva, szükséges időt biztosítva, azonban ezen túl nem terjeszkedve, megfelelő időn belül az eljárásokat lefolytassák és befejezzék.

Az időmúlás több okra vezethető vissza, de a vádlottnak csak kis részben felróható, ezért ezen enyhítő körülményt az alkalmazott büntetés nemében és mértékében is érvényre kell juttatni.

A vádlott terhén megállapított cselekmények azonos büntetési tétellel, három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetettek. A törvényalkotó a különös részben meghatározott büntetési tételkeret meghatározásával az elkövetett magatartást nem a kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmények között helyezte el.

Alanyi társadalomra veszélyességének vizsgálatakor nem maradhat értékelés nélkül, hogy több éve áll az eljárás hatálya alatt és azóta újabb büntető eljárás nem indult ellene, összeütközésbe a törvénnyel nem került.

Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint - elsődlegesen a jelentős súlyú időmúlásra figyelemmel - a vádlottal szemben ma már szabadságvesztés büntetés kiszabása nem indokolt, az 1978. évi IV. törvény 87. § (2) bekezdés e.) pont alkalmazásával az 1978. évi IV. törvény 38. § (3) bekezdés alapján az 1978. évi IV. törvény 51. § (1) bekezdés szerinti pénzbüntetés szükséges, de egyben elegendő is.

Ezért a vádlott szabadságvesztés büntetését az 1978. évi IV. törvény 51. § (3) bekezdés alapján 500 napi tétel pénzbüntetésre enyhítette, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét a vádlott - bíróság előtt ismert - jövedelmi, vagyoni viszonyai alapján 3.000.- forintban meghatározva. Az összesen

1.5000.000.- forint összegű pénzbüntetés meg nem fizetése esetén történő átváltoztatásáról az 1978. évi IV. törvény 52. § (2) és (4) bekezdés alapján rendelkezett.

A büntetési nem megváltoztatására tekintettel az 1978. évi IV. törvény 91/A. § c.) pontja figyelemmel mellőzte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 17.B.22092/2006/28. számú ítéletével kiszabott próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendelését, illetve az 1978. évi IV. törvény 62. § (1) bekezdés alapján a közügyektől eltiltás mellékbüntetését.

Az ítélőtábla a fentiek szerint a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398. § (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 397. § alapján helybenhagyta.

Budapest, 2016. év május hó 05. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.	Dr. Szalai Géza s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2015. szeptember 18. napján kelt 3.Bf.582/2014/9. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 3.Bhar.315/2015/5. számú ítéletében foglalt változtatásokkal **2016. év május hó 05. napján** jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2016. év május hó 05. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző